№ 65. Sobota 20. Marca 1858. Rok wyd[illegible]nia 48.

# GAZETA LWOWSKA.

*Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inserсya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*



## PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. - Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce.— Rosyja.— Księstwa Naddunajskie. — Turcya.— Azya.— Afryka.— Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe.— Kronika.

## Monarchya Austryacka.

### *Sprawy krajowe.*

(Mianowanie. — Losowanie obligacyi. — Łaski. — wystawa sztuk pięknych. — Przedstawienie księcia Wołkońskiego i odjazd barona Budberga. — Rozporządzenie względem wydawania pozwoleń na przedsiębiorstwa przemysłowe.)

**Wiedeń,** 16go marca. Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższą uchwałą z dnia 12. marca b. m. nadać najłaskawiej dyrektorowi głównego szpitalu we Lwowie *Dr. Ignacemu Ressigowi*, tytuł medycynalnego radcy z uwolnieniem od taxy.

— Dnia 1. kwietnia o 10 godzinie rano odbędzie się na ulicy „Singerstrasse" w bankowym domu szóste losowanie lombardo-weneckich obligacyi kolei żelaznych, i siódme losowanie obligacyi loteryjnej pożyczki z 1854 roku.

— Jego cesarzew. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę jenerał-gubernator Ferdynand Max rozkazał przesłać natychmiast 400 l. na zapomożenie rodzin, które z powodu zawieszenia wyrobów jedwabnych w Brugera, powiacie Canzo, zapadły w nędzę. Równocześnie kazał Jego C. Mość przesłać telegrafem wiadomość z Wenecyi do Medyolanu, że wszystkie przędzalnie jedwabiu w powiacie Lecco otrzymały na czas bieżącego administracyjnego roku najłaskawsze pozwolenie wywozić bezpłatnie przędzony jedwab.

— W salach c. k. akademii rozpocznie się dnia 15. kwietnia wystawa sztuk pięknych. Jak słychać będą brać żywy udział w tej wystawie nie tylko austryaccy ale oraz i zagraniczni miłośnicy sztuk pięknych. Dyrekcya c. k. akademii otrzymała już wiadomość o znacznej liczbie pięknych dzieł, które mają być przysłane na tę wystawę. W takim stanie rzeczy zdaje się być stosownem, zwrócić na to uwagę, że według §. 3. w dzienniku *Wiener Zeitung* ogłoszonego programu wystawy, przeznaczny jest termin na przesyłki od dnia 15. marca, najdalej do dnia 1. kwietnia.

— Korespondent wiedeński dziennika *Zeit*, donosi pod dniem 14. marca:

„Baron Budberg miał wczoraj w towarzystwie radcy legacyjnego księcia Wołkońskiego dłuższą konferencyę z ministrem spraw zewnętrznych hrabią Boulem, a składając mu swe uszanowanie pożegnalne, przedstawił zarazem księcia Wołkońskiego w charakterze tymczasowego zawiadowcy spraw poselstwa. Tego samego dnia wieczorem odjechał p. Budberg pociągiem północnej kolei żelaznej na Wrocław do Berlina."

— Litografowana korespondencya austryacka pisze pod dniem 15. marca:

„Ze względu na przeprowadzone zmiany co do władz politycznych i finansowych, rozporządzono na mocy najwyższej uchwały z dnia 26. listopada 1857, w porozumieniu z ministeryum handlu, aby pozwolenia do utworzenia takiego rodzaju przedsiębiorstwa przemysłowego, które stojąc pod kontrolą rządu, zależało dawniej na podstawie §. 352 porządku ceł i monopolu skarbowych z r. 1836 od namiestnictwa krajowego i najwyższej krajowej władzy finansowej, zasięgano na przyszłość w urzędzie powiatowym (w lombardo-weneckiem królestwie w urzędzie delegacyjnym) lub też według stosunków u politycznego magistratu w porozumieniu z powiatową dyrekcyą finansów a w okręgach próby u dyrektorów urzędu. — Namiestnictwo będzie w porozumieniu z krajową dyrekcyą finansową w takich tylko wypadkach udzielać swego przyzwolenia, gdzie otwarcie wymaga tego ustawa."

## Anglia.

(Nota hr. Walewskiego.— Zajście w Dublinie. — Posiedzenie parlamentu z 12. marca.)

**Londyn,** 14. marca. Jak donosi *Times* obiega w Londynie pogłoska, że p. Persigny opuści swą dotychczasową posadę w Londynie. Nota hrabi Walewskiego, znana z oświadczenia p. d'Israeli w izbie niższej, jestto według dziennika angielskiego odpowiedź na żądanie lorda Malmesbury, aby rząd francuski wyraził się jaśniej co do niektórych ubliżających ustępów w depeszy francuskiego ministra spraw zewnętrznych. Otrzymana świeżo depesza francuska przypomina dowody przyjaźni, jakie Cesarz złożył dotychczas Anglii, podnosi dalej, że Cesarz wielką wagę przywiązuje do przymierza z Anglią, i ubolewając nad panującem w kraju wzburzeniem, upewnia, że rząd francuski ani nawet pomyślał stawić naród angielski w jednej kategoryi z skrytobójczymi wychodźcami. Nakoniec wyraża depesza życzenie, aby dla uniknienia wszelkich dalszych nieporozumień zaniechać wszelkiej dalszej korespondencyi o tym przedmiocie. Depeszę tę przedłożą zapewne w całej osnowie poniedziałkowemu zgromadzeniu parlamentu.

— Nowy wicekról Irlandyi, lord Elgin, odbył 11. b. m. swój wjazd do Dublina. W pobliżu uniwersytetu przyszło do zatargów między policyą i studentami, którzy dopuszczali się rozmaitych excesów. Kilku studentów zostało niebezpiecznie ranionych, gdyż policya musiała robić użytek z palnej broni.

— Na posiedzeniu *Izby niższej* z d. 12. marca składali przysięgę parlamentarną członkowie nowego gabinetu, wybrani nawrotnie w swych okręgach. Dla miasta Durham rozpisano nowe wybory, bo deputowany tamtejszy J. R. Mowbray przyjął posadę jeneralnego audytora. Sir *James Graham* przedłożył izbie znaną uchwałę wydziału śledczego w sprawie p. Butt. *Griffiths* zapowiada wnieść na d. 26. interpelacyę, czy rząd myśli i nadal sprzeciwiać się przekopaniu międzymorza Suez. P. *d'Israeli* poczytuje sobie za powinność w obec zgromadzenia podać niezwłocznie do powszechnej wiadomości, że przed godziną otrzymał rząd odpowiedź gabinetu francuskiego na notę lorda Malmesbury. „Cieszy go — przymawia lord kanclerz — że nieszczęsne te nieporozumienia, jakie panowały czas niejakiś między obudwoma rządami" usunęły się zupełnie. Załatwiono je w przyjaźny i zaszczytny sposób, odpowiedni mojem zdaniem uczuciom obudwu narodów, i korzystny dla ich widoków i pomyślności. Jak tylko otrzymamy przyzwolenie Jej królewskiej Mości przedłożymy zgromadzeniu całą prowadzoną w tym przedmiocie korespondencyę. Po tem oświadczeniu zapowiada lord kanclerz, że na utrzymanie zwołanej w sierpniu zeszłego roku milicyi potrzeba będzie nowego kredytu, bo wydatki wyniosą 700.000 funt. sztr., a nie 200.000, jak oznaczono z góry. Prosi jednak, aby bliższe rozprawy w tym przedmiocie odroczyć na czas poźniejszy, bo inaczej nie można będzie naglejszych spraw załatwić przed świętami.

*Kinglake* wytoczył następnie kwestyę zagrabienia okrętu Cagliari i uwięzienia angielskich maszynistów Park i Watt, zapytując czy rząd przedłoży Izbie dalsze akta w tej sprawie. D'Israeli oświadcza, że jest moralnie przekonany o niewinności angielskich maszynistów, uwięzieni jednak w obec szczególniejszego zbiegu okoliczności muszą stanąć przed sądem, aby ze stanowiska prawniczego wykazała się ich niewinność. Cała ta sprawa jest prawnicza a nie polityczna. Zmiana ministeryum pozostaje bez wpływu na podobny stan rzeczy. Zdanie adwokatów koronnych, objawione pod poprzednim ministeryum, nie da się obalić. Nadto nie należy zapominać,

że sprawa ta ciągnie się już od 9 czy 10 miesięcy za rządów lorda Palmerstona. Co tylko było w mocy nowego gabinetu stało się niezwłocznie. Wysłano do Neapolu znakomitego rangą i talentem urzędnika, aby wyjednać sprawiedliwość uwięzionym, i pokazać im w ciągu procesu, że Anglia czuwa nad swymi synami, i nie odciąga od nich swej ręki. Główną teraz rzeczą jest powrócić im wolność za jawnem uznaniem ich niewinności, a najskuteczniejszym środkiem do tego będzie umiarkowane i pojednawcze postępowanie.

W komitecie budżetu zabrał głos sir *John Pakington*, nowy minister marynarki, oświadczając, że lord Derby w Izbie wyższej a p. d'Israeli na trybunie wyborczej wyrazili się dość dokładnie co do przyszłych zamiarów rządu. Na teraz domaga się pokrycia kosztów marynarki, że zaś rząd lorda Derby nie rozpoznał jeszcze dokładnie całego projektu, prosi tymczasowo o kredyt na cztery miesięcy. Wynosi on 10.118.625 funt. szter. na 59.380 żołnierza. W zeszłym roku wynosił 9,172.590 funt. szter. na 55.700 żołnierza. Po krótkiej dyskusyi przychyliła się Izba do projektu ministra, poczem na żądanie ministra wojny jenerała Peel przyzwoliła zaproponowany kredyt na utrzymanie 130.135 żołnierza. Po krótkiej naradzie komitetu nad bilem pożyczki indyjskiej oświadczył lord Palmerston, że nie cofnie swego bilu indyjskiego, pokąd nie pozna nowego projektu lorda Derby. Tymczasem odracza drugi odczyt bilu na d. 22. kwietnia. Posiedzenie skończyło się o 1. po północy.

## Francya.

(Wyrok śmierci spełniony. — Stan zdrowia księcia Hieronima. — Ustawa względem przywłaszczania tytułów na radzie. — Stan zdrowia jenerała Bosquet, — Aresztacye. — Marynarka francuska. — Lasek buloński. — Dochody niestałe. — Dresura koni. — Nowiny dworu. — Orzeczenie sądu kasacyjnego.)

**Paryż,** 14. marca. Wyrok śmierci spełniono wczoraj na Orsinim i Pierim o godzinie 7. zrana. Zwołana dniem wpoprzód rada regencyjna oświadczyła się jednomyślnie przeciw złagodzeniu kary. Rozkaz tracenia wyszedł przedwczoraj o godzinie 5 wieczorem od ministra sprawiedliwości. Jednocześnie zwrócono sądowi wszystkie akta, odnoszące się do zapadłego wyroku. O godzinie 12 w nocy przystąpiono do wzniesienia szafotu. Wolny plac przy więzieniu La Roquette, gdzie zbudowano rusztowanie, obsadziły i zamknęły wojska podobnie jak i baryery przy końcu ulicy i wszystkie inne ulice poboczne, które prowadzą do gmachu więzienia. Około godziny czwartej nadeszły dalsze silniejsze oddziały wojska na plac tracenia. Cała konna i piesza gwardya miejska, dwa pułki liniowe i jeden pułk huzarów w ogóle 10.000 żołnierza stanęło pod bronią pod wodzą jenerała Soumain. Tłumy ludu, które od 12 godziny w nocy oblegały więzienie, liczyły według *Gazety kolońskiej* przeszło 200.000 osób. Jazda patrolowała nieustannie po ulicy La Roquette i w pobliżu. Spokoju nie zakłócono nigdzie ani na chwilę. O trzy kwandransy na siódmą rozwarto wielką bramę więzienia. Uderzono w bębny, a żołnierze ustawili się w szpaler. Nie wybiła jeszcze siódma, kiedy skazani ukazali się w bramie ztępując z schodów, okryci czarnemi zasłonami na twarzy. Orsini szedł wsparty na ramieniu pewnego jałmużnika, Pierrego prowadził czyli raczej ciągnął inny jałmużnik wespół z katem. Orsini zdawał się zachowywać całą swą siłę. Kaci z Rouen i Caen tudzież pomocnicy kata paryskiego kroczyli z tyłu. Pisarz sądowy *(greffier)* zajął miejsce u stóp rusztowania i odczytał wyrok, który skazywał delikwentów na śmierć ojcobójców. Na szczycie rusztowania zdjęto Pieremu naprzód zasłonę z głowy a w kilka chwil poźniej zginął pod ostrzem gilotyny, nie ucałowawszy naprzód krzyża, który mu podawał duchowny. Orsiniego obrócono na bok, kiedy spadała głowa Pierrego. Gdy mu zdjęto zasłonę, uściskał jałmużnika i ucałował krzyż ś. Od chwili jak skazani opuścili więzienie do tego momentu, kiedy dla przebłagania ludzkiej sprawiedliwości, głowy ich padły na rusztowanie nie ubiegły i cztery minuty. Zaraz po straceniu włożono trupów na przygotowany umyślnie wóz, i odstawiono na cmentarz Montparnasse. Niespełna 50 żołnierzy żandarmeryi Sekwany tworzyło eskortę. Tłumy, wpośród których tą razą bardzo mało zauważano kobiet szczególniej z wyższych stanów, rozeszły się spokojnie. Wojska odmaszerowały do koszar, rusztowanie rozebrano a w godzinę poźniej nie było znaku, że wielką w tem miejscu okupiono zbrodnię. Orsini i Pierri zachowali aż do końca tosamo usposobienie, jakie objawiali śród rozpraw sądowych, szczególnie Orsini okazywał się aż do ostatniej chwili spokojnym i zrezygnowanym. Pierri był zarówno gadatliwy i pospolity jak przed sądem przysięgłych, a wstępując na rusztowanie trudno mu było zachować spokojność.

— Według najnowszych buletynów lekarskich, nie polepszył się jeszcze stan zdrowia księcia Hieronima, puls bije bardzo nieregularnie i musiano mu na nowo przykładać wizykatoryę. Książę Hieronim, najmłodszy i jedyny z żyjących braci Napoleona I., urodził się w roku 1784.

— Ustawa co do przywłaszczenia sobie fałszywych imion i tytułów utrzymała się wreście stanowczo w radzie stanu, a wkrótce wytoczy się przed ciałem prawodawczem. Nowy projekt obejmuje bardzo szeroki zakres a w niektórych wypadkach mógłby nawet ściągać się do tych, co popierają go dziś wszelkiemi siłami.

— Wiadomości o zdrowiu marszałka Bosquet nie uspokajają dotychczas. Mimo wszelkiej usilności sztuki lekarskiej nie powiodło się żadną miarą usunąć zupełnie niepomyślne po większej części skutki napadu apoplektycznego.

— Wydawany w Nancy dziennik *Esperance* donosi, że w departamencie wyższego Renu uwięziono znowu kilka osób, znanych z swych exaltowanych zasad politycznych.

— Jak wiadomo rozwinęła się marynarka francuska w ostatnich 10 do 15 lat z nadzwyczajną szybkością. Rząd napoleoński uchwalił obecnie przeprowadzeniem wielkiego planu na wyższą jeszcze podnieść ją stopę. Na przetworzenie i nową budowę floty, przyzwolono na lat 14 od r. 1858 do 1871 roczny kredyt 65 milionów. Suma ta przypadnie na następujące roboty: 1.) Przetworzenie okrętów żaglowych na tak zwane okręta mieszane. 2.) Stopniowe utworzenie floty w 150 pospiesznych parópływach rozmaitej wielkości i według najlepszych znanych wzorów. 3.) Dobudowanie zaczętych okrętów transportowych i przeistoczenie pewnej liczby fregat żaglowych w parópływy transportowe, aby uformować flotę o 72 parópływach przewozowych. 4.) Dokończenie portu w Cherburgu i zaopatrzenie innych portów w potrzebne koryta, warsztaty i tp.

— Na mocy zaprowadzonej uchwałą z dnia 1. kwietnia wolności rzeźnictwa, powstają co dzień po wszystkich ludniejszych dzielnicach nowe jatki.

— *Monitor* podał sprawozdanie z robót, podjętych około upiększenia lasku w Vincennes. W samej rzeczy, ma się też sprawdzić obecnie, co w roku 1731 wypowiedział Król Ludwig XV., że przy zakładaniu lasku nie chodziło tyle o korzyści, co o zdrowie ludności Paryża, której podawano sposobność użyć zdrowego powietrza leśnego w swych wycieczkach po za obręby miasta. Jak upewnia *Monitor*, będzie mógł lasek w Vincennes mierzyć się niebawem we wszystkiem z laskiem bulońskim.

— Niestałe dochody miesiąca lutego przewyższają dochód zeszłoroczny o 2,251.000 fr., nadto zwraca *Monitor* uwagę, że pobierane w zeszłym roku taksy od wpisu do rejestrów ustały w r. 1858, z czego wypływa, że dochód tegoroczny zwiększył się właściwie o 4,269.000. fr. Miesiąc styczeń wykazał wzrost dochodu o 2,100.000, co wraz z dochodem miesiąca lutego podaje na rok bieżący przewyżkę 6,369.000 fr.

— *Monitor* donosi, że na okupienienie tajemnicy dresury końskiej Amerykanina Rarey złożyło już 25 subskrybentów w ręce ministra rolnictwa 6250 fr. Zasiągniony sposób dresury będzie wprowadzony zaraz do stadniu cesarskich.

— W dalszym toku donosi *Monitor*, że Ich Mość Cesarstwo zwiedzali wczoraj w College de France zakład sztucznego zarybniania, i przyglądali się z wielkiem zajęciem wszystkim przyrządom i urządzeniem.

— Na ostatniej poniedziałkowej recepcyi w Tuileryach znajdowało się 50 losem oznaczonych deputowanych ciała prawodawczego. J. M. Cesarzowa dopytywała się swych gości z szczególniejszem zajęciem, jak wiedzie się fabrykom po ważniejszych fabrykach rękodzielniczych. Dowiedziawszy się, że najwięcej upadają fabryki wstążek w St. Etienne, przyrzekła Cesarzowa, że przyłoży wszelkiego starania aby wprowadzić w modę wstążki i ożywić na nowo podupadłe fabryki.

— Procesowi przeciw spiskowym paryskim towarzyszyły wypadki, które zarówno w świecie politycznym jak i prawniczym wielkie wywołać musiały zdziwienie. Jeneralny prokurator p. Dupin podjął się na siebie sprostować w najwyższym sądzie krajowym zasady prawa, które p. Jules Favre wykrzywił w swej obronie. Pan Dupin zabrał głos z głębokiem oburzeniem oświadczonego jurysty, aby skarcić niedorzeczność podobnego rodzaju obrony. Doświadczony prezydent izby zawołał tym sposobem niejako do porządku mowcę klubowego w izbie sądowej. Pan Dupin wyjawił, że odczytano rozmyślnie przygotowany dokument, który nie znajdował się w instrukcyi, tudzież, że doraźny ten odczyt nie pozwalał w żaden sposób usprawiedliwiać wyłącznie osobistą czynność obżałowanego Orsiniego. — Oświadczył zarazem, że nic podobnego nie mogłoby zajść przed sądem kasacyjnym, który zważając tylko na głos prawa nie mógłby słuchać tego, co słuchał sąd przysięgły z prostej tolerancyi.

## Włochy.

(Zbliżenie się Sardynii do Rzymu. — Wiadomości bieżące.)

**Rzym,** 5go marca. Depesze i instrukcye, które niedawno z Turynu hrabia della Croce przywiózł dla hrabi della Minerva są przy rozpoczętych układach daleko większej wagi, niżeli z początku myślano. Ułożone są w wyrazach nadzwyczaj łagodnych, tak iż co do artykułów, których zawsze jeszcze stanowczo trzyma się rząd sardyński, dana jest ministrowi jak największa wolność pod względem ich pojęcia i objaśnienia. Słowem obydwa rządy zbliżają się do siebie w szczerym zamiarze zagodzenia dawnych sporów. Książę Grammont użyczył by tylko w tym przypadku swego pośrednictwa, jeżeliby nowe zaszły trudności. — Chociaż Ojciec św. nie wychodził wczoraj i dzisiaj z pokoju, przyczyną tego nie była jednak dalsza słabość, lecz niepogoda. Jego Świątobliwość przyszedł już zupełnie do zdrowia, i na konsystoryum, które złożyć ma w połowie tego miesiąca postanowił mianować ośm kardynałów.

## Niemce.

(Fabryka piekarska. — Getynga z adresem do Króla. — Hamburg oddziela sądownictwo od administracyi.)

**Essen,** 10. marca. Dziennikowi *Westfällische Zeitung* donoszą: Ponieważ tutejsze pieczywo pomimo zniżonych cen zbożowych zawsze jeszcze jest drogie i złe, więc zawiązało się towarzystwo, które urządzeniem fabryki piekarskiej dostarczy miastu i okolicy lepszego i tańszego chleba.

**Getynga**, 10. marca. Dziennik *Hanowersche Zeitung* donosi: Magistrat miasta Getyngi przesłał temi dniami do Króla adres podziękowania i wierności; mieszczanie poszli za przykładem magistratu i wysłali także podobny adres, w którym prócz najszczerszego podziękowania za otrzymany na nowo garnizon, wyrazili życzenie, by Jego król. Mość raczył zaszczycić miasto Getyngę nie tylko swemi ale oraz i swej królewskiej rodziny odwiedzinami. Z 940 do głosowania upoważnionych mieszczan podpisało 870 ten adres.

**Hamburg**, 9. marca. Do dziennika *Frankfurter Journal* donoszą, że projekt ustawy względem odłączenia administracyi od sądownictwa, otrzymał już potwierdzenie kolegium starszyzny i jeszcze temi dniami zostanie przedłożony kolegium sześćdziesięciu do dalszego potwierdzenia. Niepodlega żadnej wątpliwości, że ten projekt otrzyma potwierdzenie we wszystkich naszych kolegiach. Zaś projekt senatu względem reorganizacyi naszej finansowej administracyi będzie w ogóle nie bardzo chętnie przyjęty.

**Karlsruhe**, 10. marca. Dziennik *Karlsruher Zeitung* donosi, że misya przeznaczona do zakończenia układów z papieską stolicą względem katolicko-kościelnych spraw kraju udała się już w podróż do Rzymu.

## Rosya.

(Doniesienia z Kaukazu. — Pozwolenie dane Żydom. — Poprawa kalendarza.)

*Kawkaz* donosi zajęcie nareszcie wąwozu Argum, który od dawna był powodem daremnej i krwawej walki. Rzeczony wąwóz tworzy jeden z najważniejszych przesmyków w czarnych górach, poza któremi wznosi się żyzna, rozległa do osiedlenia przydatna wyżyna Andów. Zajęciem tego przesmyku otworzono wstęp do rzeczonej wyżyny, przełamano linię obronną nieprzyjaciela w czarnych górach, a tem samem nadarzyła się teraz sposobność ominąć inne, z parowów rzeki Sunsza utworzone przesmyki, zasłonić równinę Czeczny przed nieprzyjacielem odcięciem wszystkich do niej prowadzących dróg, a nakoniec wyprzeć go za Andy w głąb gór dagestańskich. Nieprzystępny już z natury wąwóz Argun ufortyfikował Szamil w ostatnim czasie znacznie sztuką wojenną i trzymał tam od roku 1857 znaczne zbrojne siły ciągle w pogotowiu. Zajęcie wąwozu, pod dowództwem jenerała Jewdokimowa, opłacili Rosyanie tylko jednym poległym, jednym lekko ranionym oficerem i sześcią rannymi szeregowcami. Nazajutrz 29. stycznia zajęła kolumna jenerała Kämpfert mocny auł Daczu-Barsoj, bez wystrzału; reszta wojska rzuciła się do wyrąbywania chaszczów wzdłuż wąwozu i założenia drogi.

— Żydom i familiom ich pozwolono na za kazanej dawniej przestrzeni 50 wiorst od granicy Polskiego Królestwa przebywać i osiadać po nowych miastach i miasteczkach, które na terytoryum 100 wiorst wzdłuż granicy pobudowane będą. — *Petersburska Gazeta rosyjska* zawiera następującą propozycyę do zaprowadzenia kalendarza nowego stylu w Rosyi: Zamiast pójść za przykładem wszystkich innych państw w zaprowadzeniu nowego kalendarza, zatem opuścić naraz 13 dni, lepiej rok 1859 zacząć dniem 13. stycznia, a nadchodzące co 4 lata przestępne dnie 14 razy wypuszczać. Tak poprawi się stary kalendarz zwolna i nieznacznie, a nakoniec w roku 1912 zgodzi się z nowym tak zwanym kalendarzem gregoryańskim a z czasem i z astronomicznym. Nowy styl, czyli nowy kalendarz wyprzedza teraz stary o 12 dni, w roku 1882 wyprzedzi go o dni 13. Wypuszczenie 13 dni byłoby zatem dostateczne, gdyż 14 potrzebaby wypuścić aż w połowie dwudziestego stulecia. Wypuszczenie to skończyłoby się w roku 1912.

## Księstwa Naddunajskie.

(Komisya reorganizacyi akademicznej.)

**Multany.** Mianowana przez księcia Kajmakama multańskiego dla reorganizacyi akademii narodowej komisya, na której czele stał książę Dymitr Kantakuzeno, oznajmiła, że zaszłe uchybienia wydarzyły się z niekarności, i że w systemie publicznego wychowania potrzebuje szczególnego obostrzenia.

## Turcya.

(Utarczki z Czernogórcami.)

Do dziennika *Oserv. Dalmato* donoszą z Mostaru pod dniem 2 b. m., że dnia 1. b. m. zajęli Turcy klasztor Duci bez oporu; mały garnizon składający się z 60 rajów i Czarnogórców cofnął się, jak słychać, zaraz po krwawej walce z dnia 22. lutego, gdyż był przekonany, że nie zdoła oprzeć się tureckiej przemocy. Turcy obsadzili obwarowany obecnie klasztor, 200 ludźmi i kilkoma działami; tem samem zasłonili od napadu Trebinię. Z Antiwari donoszą do tego samego dziennika pod d. 3. b. m., że walki, które śnieg przerwał przynajmniej chwilowo w Hercegowinie, rozpoczynają się teraz w Albanii. Przed kilkoma już dniami odbyła się pod Podgorycą krwawa potyczka, jednak niewywołała dalszego następstwa. Teraz zaś, jak już donoszono telegrafem, piszą ze Skutar w Albanii, że liczny hufiec Czernogórców w małych rybackich barkach napadł na turecki w pobliżu czarnogórskiej granicy stojący okręt strażniczy, i zdobył go po zaciętej walce. Załoga okrętu składała się z 30 ludzi. Pięciu Turków skoczyło w wodę i utonęli; innym pościnali Czernogórcy głowy; zwycięzcy uderzyli potem na wysepki Lesendria, Vrangina, Monastyr i Kuanasur, jednak tureckie tamtejsze garnizony odparły ich z ciężkimi stratami.

## Azya.

(Instalacya gubernatorów w Kantonie. — Poselstwo japońskie do Europy.)

Lord Elgin i baron Gros instalowali d. 7. stycznia z swego ramienia nowych gubernatorów w Kantonie. Uroczystość była okazała, i trwało całą godzinę nim się przebrała procesya przez miasto do pałacu Wielkorządcy. Komisarzów niesiono w lektykach, wszyscy szli piechotą za niemi. Pałac nie zadziwia tylko wielkością swoją — składa się z pomieszkań bez liku, poprzedzielanych ogródkami, ale w pomieszkaniach nic osobliwego. Ważniejszą cokolwiek jest sala audyencyonalna, gdzie oczekiwali lord Elgin i baron Gros, przybycia Mandarynów, trwało dość długo, mówi korespondent, nim nas wpuszczono, bo nam hasło nie było dane, a straże inaczej wpuścić nikogo nie mogły. — Wreszcie nadeszło hasło, i Mandaryni wprowadzeni do sali, zajęli miejsce obok pełnomocników angielskiego i francuskiego, bo na przeciw żadną miarą siedzieć nie chcieli. Lord Elgin przemówił do nich w języku angielskim, baron Gros w francuskim, tłumacze powtórzyli słowo w słowo to samo po chińsku; poczem Mandaryni Pih-Kwey i Muh bardzo przyzwoitą dali odpowiedź. Na tem skończyła się ceremonia instalacyi. Posłowie i admirałowie powstali, wszyscy na znak zgody podali Mandarynom rękę — a nowo instalowani dygnitarze odprowadzali gości z wielką uprzejmością aż do przedsienia. Instalacya ta nie zmieniła w niczem zwyczajnych potąd rządów — sądy i policya idą swoim trybem, tylko że Chińczycy przyzwyczajać się muszą widzieć w swojem mieście cudzoziemca panem. Jak długo ten stan potrwa, przewidzieć trudno, bo Cesarz Chiński może nie prędko się dowie co się tu stało.

Dziennik *Pays* donosi, że nadzwyczajne poselstwo Cesarza Japonii odjechało dnia 5. stycznia do Ameryki, zkąd uda się do Europy. Na czele poselstwa stoi książę Dsi-Cuzen, wnuk Cesarza; towarzyszy mu 30 osób, które wypłynęły z Simody holenderskim okrętem „Samarang". — Dotąd niebyło jeszcze w Europie japońskiego poselstwa.

## Afryka.

(Egipska kolej żelazna. — Inżynierowie na wyspę Perim.)

Z **Alexandryi**. 28. lutego, pisze *Pays:* Przeprawa angielskich wojsk na Egipt trwa nieprzerwanie. Roboty pod kolej żelazną postąpiły tak dalece, że w miesiącu maju będą mogli otworzyć 20 kilometrów od Salfy do Suez, co tę linię skompletuje. Dnia 25. przybyli do Alexandryi trzej angielscy oficerowie inżynieryi w misyi na wyspę Perim, i puścili się w dalszą podróż do Kairu.

## Doniesienia z ostatniej poczty.

**Paryż**, 16go marca. *Monitor* dzisiejszy ogłasza obydwie noty hrabi Walewskiego i pana Malmesbury. — Procenta od bonów skarbowych zostały o $^1/_2$ proct. zniżone.

**Paryż**, 17. marca. Dzisiejszy *Monitor* podaje mianowanie pana Boitelle, prefekta departamentu Yonny, prefektem policyi w Paryżu w miejsce pana Pietri, którego demisyę przyjął Cesarz. P. Pietri prosił dawniej jeszcze ze względu na nadwątlony stan zdrowia o uwolnienie od służby, lecz przed skończeniem procesu przeciw spiskowym nie chciał Cesarz przychylić się do prośby.

**Londyn**, 15go marca. Na dzisiejszem posiedzeniu Izby niższej przyrzekł *D'Israeli* dalsze śledztwo w sprawie okrętu „Cagliari". Nad tem wytoczyła się żwawa dyskusya. *Osborne* ganił politykę rządu. *D'Israeli* odpowiedział programem Derby'ego. *Russel* oświadczył, że niedowierza reformie Torysów. *Palmerston* bronił swej administracyi. Kilka wniosków otrzymało większość głosów. Potem odroczyła się Izba.

**Londyn**, 15. w południe. Nowomianowany rosyjski ambasador, baron Brunów, przybędzie tu jutro.

Dzisiejsza *Times* ogłasza odpowiedź Walewskiego na notę pana Malmesbury. Powiedziano w niej: że Napoleon III. niemógł żądać niczego, coby się niezgadzało z honorem Anglii; życzenie, ażeby Anglia użyła środków zaradczych przeciw wychodźcom, wyrzeczone zostało tylko dla dobra przymierza obudwu narodów. Cesarz odstępuje od kwestyi spornej i nie stawia żadnych wymagań, gdyż pokłada zupełne zaufanie w przyjaźń Anglii.

Do Liwerpolu przywiózł parostatek „Africa" wiadomości z Nowego Yorku z 3. marca. Obiegała tam pogłoska, jakoby angielskie okręta wojenne otrzymały rozkaz, pojmać korsarza Walkera, gdziekolwiek go przydybią.

**Londyn**, 17. marca. Na wczorajszem wieczornem posiedzeniu *Izby niższej* odpowiedział d'Israeli na zapytanie Horsmanna, że lord Malmesbury nie pozwala wydać przytrzymanego we Włoszech Anglika Hodge, bo podnoszone przeciw niemu zarzuty nie upoważniają do zaskarżenia według ustaw angielskich. Królowa powróciła do stolicy. Walkera uwięziono w Nowym Orleanie.

**Turyn**, 15. marca. Komisya Izby oświadczyła się na przedwczorajszem posiedzeniu swojem 5 głosami przeciw 2 za odrzuceniem nowej ustawy druku. Sprawozdawcą został obrany Valerio, Senator de Ferrari mianowany został jeneralnym adwokatem przy trybunale kasacyjnym. Dyrektora i żeranta dziennika *Pensiero* w Onegli skazano za obrazę Cesarza Napoleona na 15stodniowy areszt i 200 franków kary pieniężnej. Jak słychać, miał francuski ambasador użalać się na karykatury i artykuły dziennika *Fischietto*, wymierzone przeciw Cesarzowi Napoleonowi; ale na razie prosił tylko o zakazanie publicznej wystawy tych obrazów.

**Rzym,** 12. marca. Rozporządzeniem ministra handlu pana Milesi zagwarantowany został towarzystwu kolei żelaznej z Rzymu do Frascati ze względem na udzieloną mu koncesyę na przedłużenie linii aż do granicy neapolitańskiej, roczny dochód w sumie 1,620.000 franków.

## Wiadomości handlowe.

**Stryj,** 7. marca. W drugiej połowie lutego sprzedawano na targach w obwodzie stryjskim w przecięciu mec pszenicy po 2r.35k.; żyta 1r.45k.; jęczmienia 1r.11k.; owsa 46k.; hreczki 1r.34k.; kukurudzy 1r.44k.; kartofli 46k. Cetnar siana po 47k. Za sąg drzewa twardego płacono 5r.23k., miękkiego 4r.12k. Funt mięsa wołowego kosztował $3\frac{2}{3}$k. i mas okowity 29k. mon. konw.

### Kurs lwowski.

| Dnia 19. marca. | | gotówka zlr. | gotówka kr. | towarem zlr. | towarem kr. |
|---|---|---|---|---|---|
| Dukat holenderski . . . . . . . . . | mon. konw. | 4 | 42 | 4 | 46 |
| Dukat cesarski . . . . . . . . . . | „ „ | 4 | 46 | 4 | 49 |
| Półimperyał zł. rosyjski . . . . . . | „ „ | 8 | 14 | 8 | 19 |
| Rubel srebrny rosyjski . . . . . . | „ „ | 1 | 35 | 1 | 36 |
| Talar pruski . . . . . . . . . . . | „ „ | 1 | $32\frac{1}{2}$ | 1 | $33\frac{1}{2}$ |
| Polski kurant i pięciozłotówka . . . | „ „ | 1 | 10 | 1 | 11 |
| Galicyj. listy zastawne za 100 złr. | bez kuponów | 79 | 30 | 80 | — |
| Galicyjskie obligacye indemnizacyjne | bez kuponów | 79 | — | 79 | 36 |
| 5% Pożyczka narodowa . . . . . | bez kuponów | 83 | 40 | 84 | 30 |

### Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

| Dnia 19. marca. | zlr. | kr. |
|---|---|---|
| instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . . . . . . | — | — |
| „ przedał „ „ 100 po . . . . . . . . | 80 | — |
| „ dawał „ „ za 100 . . . . . . . . | 79 | 30 |
| „ żądał „ „ za 100 . . . . . . . . | — | — |
| Wartość kupona od 100 złr. . . . . . . . . | — | 52 |

### Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 17. marca o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $84\frac{3}{8}$—$84\frac{1}{2}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 97—$97\frac{1}{2}$. Lomb. wen. pożyczki z 5% $97\frac{3}{4}$ — 98. Obligacye długu państwa 5% $81\frac{3}{8}$—$81\frac{1}{2}$. det. $4\frac{1}{2}$% $71\frac{2}{8}$—$71\frac{5}{8}$, det. 4% $64\frac{1}{4}$—$64\frac{1}{2}$, — detto 3% 50—$50\frac{1}{2}$. detto $2\frac{1}{2}$% $40\frac{3}{4}$ — 41, detto 1% $16\frac{1}{4}$ — $16\frac{1}{2}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 97 — — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. Detto Medyol. 4% 95 — —. — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $88\frac{3}{4}$ — 89, detto węgier. $79\frac{1}{2}$ — 80, detto galic. i siedmiogr. 79 — $79\frac{1}{4}$. detto innych krajów koron. $84\frac{1}{2}$ — 85. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% $63\frac{1}{2}$—64. — Pożyczka loter. z r. 1834 320 — 322. Detto z roku 1839 $129\frac{3}{4}$—130 — Detto z r. 1854 $107\frac{3}{8}$—$107\frac{5}{8}$. Renty Como $15\frac{3}{4}$—16.

Galic. list. zastawne 4% 77—78. Półn. Oblig. Prior. 5% $86\frac{1}{2}$—$86\frac{3}{4}$.— Glognickie 5% $80\frac{1}{2}$—81. Obligacye Dun. żegl. par. 5% $86\frac{3}{4}$—87. — Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88 — 89. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 111 — 112. Akcyi bank. narodowego 980 — 981. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $258\frac{3}{4}$ — 259. Akcye niż. austr. tow. eskomp. 117 — $117\frac{1}{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. — — —. — Detto półn. kolei $188\frac{1}{4}$ — —. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 302 — $202\frac{1}{4}$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłata 30% 101 — $101\frac{1}{4}$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $92\frac{3}{4}$ — 93. Detto cisańskiej kolei żel. 100 — $100\frac{1}{4}$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 251 — 252. — Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. $191\frac{1}{2}$ — 192. Detto losy tryest. $106\frac{3}{4}$—107. Detto tow. żegl. parowej 558—560. Detto 13. wydania 101 — $101\frac{1}{4}$. Detto Lloyda 395 — 397. Peszt. mostu łańcuch. 59 — 60. Akcye młyna parowego wiéd. 65 — 66. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 80 — $80\frac{1}{2}$. Windischgratza losy $25\frac{1}{2}$—$25\frac{3}{4}$. — Waldsteina losy 27—$27\frac{1}{4}$. Keglevicha losy $16\frac{1}{4}$—$16\frac{1}{2}$. Ks. Salma losy 42—$42\frac{1}{4}$. — St. Genois $37\frac{3}{4}$—38. Palffego losy $37\frac{3}{4}$ — 38. Clarego $39\frac{1}{4}$—$39\frac{1}{2}$.

Amsterdam 2 m. $87\frac{7}{8}$ l. Augsburg Uso $105\frac{3}{4}$. Bukareszt 31 T. $265\frac{1}{2}$. — Konstantynopol 31 T. —. — Frankfurt 3 m. $105\frac{1}{4}$ l. —. Hamburg 2 m. 78. — Liwurna 2 m. $104\frac{3}{4}$. — Londyn 3 m. 10 — $17\frac{1}{2}$. Medyolan 2 m. $104\frac{3}{4}$. — Paryż 2 m. $123\frac{3}{8}$. Cesarskich ważnych dukatów agio $7\frac{5}{8}$. — — Napoleons'dor 8 13 — 14. — Angielskie Sover. 10 17 — 18 —. Imperyał Ros. 8 25 — 26. Srebro —.

### Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 19. marca.

Oblig. długu państwa 5% $81\frac{7}{8}$; — losowane obligacye 5% —; obligacy. długu państwa $4\frac{1}{2}$ % —; 4% —; — 3% —; $2\frac{1}{2}$% —; pożyczka loteri z r. 1834 —; z r. 1839 $129\frac{3}{4}$; z r. 1854 $107\frac{3}{4}$; poż. nar. z r. 1854 $84\frac{1}{2}$. Oblig. banku —. Akcye bankowe 980. — Akcye zakładu kredytowego $255\frac{3}{4}$. — Akcye kolei półn. po 1000 złr. — Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą —; kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej —. Kolej cesarzowy Elżbiety $202\frac{1}{4}$. Kolej połud. półn. komunikacyjna 186. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. — —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr $587\frac{1}{2}$. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. $79\frac{1}{2}$. detto węgierskie $79\frac{1}{8}$. Amsterdam —. Augsburg $105\frac{7}{8}$ l. Bukareszt 266. — Konstantynopol 475. Frankfurt $105\frac{3}{8}$. Hamburg $77\frac{3}{4}$ l. Lipsk —. Liwurna —. Londyn 10 — 18. Medyolan 105. Marsylia —. Paryż $123\frac{3}{8}$. Agio duk. ces. $7\frac{1}{2}$.

### Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. marca.

Hotel rosyjski: PP. Zawadzki Stan., z Szlacheiniec. — Łodyńscy Piotr i Justyn, z Wiszenki. — Jełowicki Jul., z Chudyowiec. — Truskolawski Henryk, z Jasienowa. — Wolański Mikołaj, z Pauszówki. — Jabłonowski Józef, z Dołhego.

Hotel europejski: PP. Zaremba Bol., z Okreszyniec. — Szczepański Tadeusz, z Czajkowiec. — Starzyński Bojomir, z Derewni. — Skrzyszowski Michał, z Bełzca.

Hotel angielski: PP. Torosiewicz Michał, z Poltwy. — Marcińkowski Karol, z Denysowa. — Janocha Jan, c. k. przeł. pow., z Sądowej wiśni.

Hotel Kuhna: P. Kalicki Józef, z Tomaszowa.

Hotel po Jeleniem: P. Padlewski Romuald, z Żółkwi.

### Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. marca.

PP. Błażowski Hier., do Paniowiec. — Marq. de ville Hr. Demblin Henryk, do Brodów. — Łodyński Stan., do Milatyna. — Łączyński Mac., do Tyśmienicy. — Mijakowski Abdon, adwokat, do Złoczowa. — Osmulski Władysław, do Góry. — Wisłocki Antoni, do Prusieka.

### Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

*Dnia 18. marca.*

| Pora | Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum. | Stopień ciepła według Reaum. | Stan powietrza wilgotnego | Kierunek i siła wiatru | | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | ''' | | | | | |
| 7. god. zrana | 325.45 | + 0 6° | 90 0 | zachodni | sł. | śnieg |
| 2. god. popoł. | 325.69 | + 2.2° | 76 9 | „ | „ | pochmurno |
| 10. god. wiecz. | 326 56 | — 0.8° | 80.9 | „ | „ | „ |

Wysokość śniegu 7'''.

### T E A T R.

*Dziś* na scenie polskiej: **„Narcyz,“** dramat w 5 aktach przełożony z niemieckiego.

*Jutro* na scenie polskiej: **„Verbum nobile“** — komedya w 1 akcie oryginalnie napisana przez Walerego Łozińskiego, i **„Łobzowianie“** komedya w 1 akcie pióra Władysława Anczyca.

### Termina

*sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.*

Dnia 24. marca: Sprzedaż realności pod nr. 193 w Żółkwi. — Sprzedaż realności pod nr. 156 w Buczaczu. — Licytacya na wystawienie budynku parafialnego w Żelechowie.

Dnia 26. marca: Sprzedaż wsi Zarudzie w Tarnopolu. — Wydzierżawienie trafiki tytoniowej w Zaleszczykach za pomocą ofert w Tarnopolu.

Dnia 8. kwietnia: Sprzedaż realności pod nr. 7 w Nowych Olexicach.

Dnia 12. kwietnia: Sprzedaż realności pod nr. 108 w Stryju.

Dnia 14. kwietnia: Sprzedaż dóbr Isakowa i Siekierzyniec w Stanisławowie. — Sprzedaż dóbr Średnia wsi w Przemyślu.

# KRONIKA.

W Zagrobelli, w obwodzie tarnopolskim, wszczął się 8. marca r. b. o godzinie 11. zrana ogień wewnątrz browaru dominikalnego, przyczem postradał życie niejaki Jan Chylik, druciarz rodem z Tarczewki na Węgrzech, który jak mówią w stanie pijanym wszedł do tego browaru. — Przyczyna pożaru niewiadoma jeszcze.

— Dzienniki opisują spustoszenia, jakie wyrządził orkan na dniu 8. b. m., który się srożył dość szerokim pasmem przez Belgię, Prusy nad Renem, Elektorat Heski, Turyngię i Saxonię. Wszędzie były zjawiska prawie te same: zmieniający się kierunek wiatru, ponajwiększej części od południowo-zachodniej na północno-zachodnią stronę albo od zachodu na wschód czasami także z północy na południe, niezwykłe spadanie barometru, ogromna siła wichru, słońce zasłonione pomiotem prochów przepełniających całą atmosferę, liczne uszkodzenia budynków, drzew, etc. przewracanie i uszkodzenie ludzi i wozów i t. d.

— W dzikich Alpach Würtembergskich jest tak wielki brak wody, że w wielu domach roztrważają na ogniu śniegi w kociołkach po całych dniach, aby tym sposobem zaopatrzyć się w wodę potrzebną dla ludzi i bydła. Beczułka dobrej wody jest obecnie kosztownym darem, który, jak donosi „Würtemb. Staatsanz.“ bywa przesyłany z jednej wioski do drugiej.

— Według dziennika „Moniteur de l'Agriculture“ jest jeszcze we Francyi 8 milionów hektorów lasów i nieuprawionego pola prócz bagnistych okolic, które możnaby obrócić na łąki.

— Wojskowy sąd w Lugdunie skazał podporucznika de Mercy, który zabił swego kolegę podporucznika Rosier, na karę śmierci.

### Dodatek tygodniowy Nr. 12.

*przy dzisiejszej Gazecie zawiera:*

1. Galicyjskie Towarzystwo kredytowe: Bilans galicyjskiego stanowego Towarzystwa kredytowego za drugie półrocze 1857.
2. Bagna i moczary w administracyjnym okręgu lwowskim.
3. Żydatycze, Maliczkowice, Lwów. Dokument z roku 1508. Zygmunt I. potwierdza co do trzeciej części darowiznę wsi Maliczkowice i Żydatycze kapitule lwowskiej od Janusza dziedzica uczynioną, z zastrzeżeniem służby podczas wyprawy wojennej.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.*** *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*